

ΠΑΡΙΑΝΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ
ΕΛΤΑ
1545

Ιστορία
λαογραφία
της Πάρου και

αρχαιολογία
Γράμματα Τέχνη
'Αντιπάρου

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΣ ΧΡ. ΑΛΙΠΡΑΝΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΡΑΜΒΑΛΗΣ: Ή πε-
πλοφόρος (ποίημα).

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ:
Κήρυξις της Έπιναστιάσεως στην Πάρο. Ή
συμβολή του Π. Δ. Δημητρακοπούλου.

ΝΙΚ. ΧΡ. ΑΛΙΠΡΑΝΤΗΣ: Σελίδες από
τήν Ιστορία της νοτιοανατολικής Πάρου (Β'
τελ.).

ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΡΘΕΝΗΣ: Τριμάταρτα
(ποιήματα).

ΣΙΜΟΣ ΜΙΛΤ. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ: Ό Ίωάν-
νης Ίερεύς Συφάκης εφημέριος Δραγουλά, σε
πτωχεία (άνέκδ. έγγραφο).

ΠΑΝ. Ι. ΠΑΤΕΛΛΗΣ: Παλιοί τύποι της
παριανής κοινωνίας: Ό «Ασθηρέγγας».

ΝΙΚ. ΧΡ. ΑΛΙΠΡΑΝΤΗΣ: Προικοδότηση
Κατίγκως Ν. Μάτζα (άνέκδοτο έγγραφο).

ΙΩΑΝΝΑ ΚΟΥΛΙΑΝΟΥ: Νοσταλγία
(ποίημα).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝ. ΠΟΥΛΙΟΣ: Ή δολιο-
φθορά (σαμποτάζ) κατά των Γερμανών τον
Μάιο 1944 στην Πάρο.

ΓΙΑΝΝΗΣ Β. ΚΩΒΑΙΟΣ: Δυό παριανές
παρουσίες στο Άγιον Όρος.

Πρωτοπρ. Γ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ: Τό
έξωκκλησίσι (ποίημα).

ΝΙΚ. ΧΡ. ΑΛΙΠΡΑΝΤΗΣ: Τά κοινά μονα-
στήρια της Πάρου κατά μία έκθεση του 1829.

(Συνέχεια στην 4η σελίδα)

ΟΜΟΡΦΙΕΣ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΜΑΣ

Φέτος τό καλοκαίρι τά λουλούδια πού
στόλιζαν τούς καθαρότατους δρόμους και
τίς αυλές τών κάτασπρων σπιτιών στά χω-
ριά της Πάρου βρισκονταν στίς δόξες τους.
Χαρά τών ματιών και της ψυχής.

Στή φωτογραφία μία καππαριά πού
κρέμεται πλάι σε παράθυρο, καθώς ξεφύ-
τρωσε μέσα από τον τοίχο παλαιού σπιτιού
τών Λευκών. Θέαμα εξαιρετικό...

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΙΕΡΕΥΣ ΣΥΦΑΚΗΣ, ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΔΡΑΓΟΥΛΑ, ΣΕ ΠΤΩΧΕΙΑ

Στό νεοσύστατο, μετά τήν Ἐπανάσταση τοῦ '21, Ἑλληνικό Κράτος, τά πράγματα δέν ἦταν ρόδινα καί οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι δύσκολα τά ἔβγαζαν πέρα, πολλοί μάλιστα δυστυχοῦσαν, ὅπως ὁ ἱερεὺς Ἰωάννης Συφάκης, ἐφημέριος Δραγουλά, πού εἶχε καί πολυάνθρωπη οἰκογένεια. Ζήτησε λοιπόν μέ τή δημοσιευομένη κατωτέρω αἴτησή του ἀπό 16 Αὐγούστου 1837 πρὸς τήν Ἱερά Σύνοδο νά τοῦ «χορηγηθῆ μικρά τις σύνταξις» γιά νά ἀντιμετωπίσει τή διατροφή, τοῦλάχιστον, τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας του. Τή δυσχερῆ οἰκονομική κατάστασή του καί ἀπό δάνεια πού ἀδυνατοῦσε πλέον νά ἐξοφλήσει βεβαίωσε καί ὁ δήμαρχος τῆς Μάρπησας. Ἡ Σύνοδος ἀποδέχτηκε τό αἴτημά του καί εἰσηγήθηκε στή Γραμματεία τῶν Ἐκκλησιαστικῶν «νά τοῦ χορηγηθῆ ἀπό τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου μηνιαία σύνταξις δραχμῶν 40 εἰς μικράν αὐτοῦ ἐξοικονόμησιν καί περιθάλψιν».

Τό αἴτημα τοῦ δυστυχοῦς ἐκείνου κληρικοῦ δέν ἱκανοποιήθηκε τότε, οὔτε ὅμως καί ἄλλες σχετικές αἰτήσεις του, ὅπως καί ἄλλων δυστυχοῦντων κληρικῶν στά χρόνια πού ἀκολούθησαν, μέχρι πού ὁ Γραμματεὺς (= Ὑπουργός) τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπέβαλε στίς 12 Αὐγούστου 1842 ἀναφορά στόν Βασιλέα ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ ἐκείνου θέματος. Ἐγραψε λοιπόν ὅτι:

«Εἰς τό ἔλεος τῆς Βασιλικῆς Κυβερνήσεως προσφεύγουσι συνήθως διά τῆς Ἱεράς Συνόδου τοῦ Βασιλείου ὅσοι τῶν κληρικῶν περιστοιχούμενοι ἀπό παντοδαπὰς ἀνάγκας ἔχουν χρεῖαν περιθάλψεως ἀπό τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου. Πολλάς τοιαύτας συστάσεις καί ἱκεσίας λαμβάνει ἐκ διαλειμμάτων ἡ Γραμματεία, ἀλλ' ἐκ τούτων δέν τολμᾷ νά καθυποβάλῃ εἰς τήν Ὑ(μετέρα) Μ(εγαλειότητα) εἰμὴ ἐκείνας μόνον, ὅσας θεωρεῖ μάλλον κατεπειγούσας διά τήν ἀπορίαν καί τήν ἔνδειαν καί τὰς ἄλλας οἰκογενειακάς ἀνάγκας τῶν ζητούντων τό ἔλεος. Ἐκ τῶν τοιούτων αἰτήσεων, ὅσας ἐνόμισα ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀξίας νά ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν εἶναι αἱ εἰς τόν ἐπισυναπτόμενον ἐνταῦθα πίνακα ὀνομαστί ἐκθετόμεναι ὑπὲρ 12 διαφόρων κληρικῶν».

Στόν πίνακα ἐκεῖνον, ὁ κληρικός γιά τόν ὁποῖο γράφομε ἐδῶ, κρατοῦσε τήν πρώτη θέση, ὡς ἐξῆς: «ἄρ. 1. Ἰωάννης Σιφάκης, πρεσβύτερος, ἐκ χωρίου Δραγουλά τοῦ Δήμου Μαρπίσης τῆς Νήσου Πάρου. Τόν κληρικόν τοῦτον τετράκις ἤδη ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐσύστησεν εἰς τό ἔλεος τῆς Βασιλικῆς Κυβερνήσεως καί ἡ Γραμματεία ἀνήνεγκεν εἰς τήν Υ. Μ. διά τῶν ὑπ' ἀριθμ. 5132, 5421 τῆς 23 Δεκεμβρ. 1840 καί 25 Ὀκτωβρ. 1841 ἐκθέσεών της. Κατά τήν ἐγκλειομένην ὑπ' ἀριθμ. 10888 Συνοδικήν ἐκθεσιν ὁ περί οὗ ὁ λόγος ἱερεὺς κατήντησεν εἰς τήν ἐσχάτην ἀμηχανίαν, μὴ ἔχων οὔτε κτηματικήν κατάστασιν, οὔτε ἄλλον πόρον εἰ μὴ μικρά τινα καί ἀσήμαντα εἰσοδήματα, συνιστάται δέ εἰς μηνιαίαν σύνταξιν δρχ. 30».

Δέν γνωρίζουμε, ἐλλεῖπει ἄλλων στοιχείων τῆς δικῆς μας ἔρευνας, ἃν χορηγήθηκε, τελικά, ἡ προταθεῖσα ἀπό τόν Γραμματέα σύνταξι στόν ἱερέα Σιφάκη. Τά μνημονευθέντα ἀνωτέρω ἔγγραφα δημοσιεύονται στή συνέχεια μέ τήν πληροφορία ὅτι ἀνήκουν στό Γενικά Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους, στήν κατηγορία «Γραμματεία Ἐκκλησιαστικῶν καί Δημοσίων Ἐκπαιδεύσεως» (1833 - 1848), Κλάδος Α' - «Ἐκκλησιαστικῶν καί Γενικῶν Θεμάτων», Θυρίς 91 - Φάκ. 1, «οἱ ζητοῦντες συντάξεις» καί θυρίς 98 - φάκ. 1, «οἱ ζητοῦντες συντάξεις».

ΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

1. Πρός τήν Ἱεράν Σύνοδον τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος

Ὁ ὑποφαινόμενος μέ ὄλον τό βαθύτατον σέβας, κάτοικος καί ἐφημέριος τοῦ χωρίου Δραγουλά, τοῦ Δήμου Μαρπίσης, δημότης τοῦ αὐτοῦ Δήμου, ἀναφέρω πρός τήν Ἱεράν Σύνοδον, ἡ ὁποία δύναται νά πληροφορηθῆ ἀπό τό ἐσώκλειστον ἀποδεικτικόν τοῦ Δημάρχου τοῦ Δήμου τούτου, τήν ἐσχάτην πενίαν εἰς τήν ὁποίαν περιέπεσα καί ἡ ὁποία κατατρέχει καί ἐμένα καί τήν δυστυχεστάτην οἰκογένειάν μου.

Ὅτι ὁ ὑποφαινόμενος, Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδος, περιστοιχίζομαι ἀπό πολυάριθμον καί ἀνήλικον οἰκογένειαν ἣτις συμποσοῦται εἰς ὀκτώ ψυχάς. Τό περισσότερον μέρος αὐτῆς εἶναι θήλυ, τό χρέος μου τοσοῦτον ὑπερογκον, ὥστε καί ἀφ' οὗ πωλήσω τά ὀλίγα μου κτήματα, δέν ἐξαρκοῦν νά ἀποσβέσουν οὔτε κἄν ὀλίγον μέρος τοῦ χρέους τούτου. Τά εἰσοδήματα τῆς μικρᾶς καί ἐνδεοῦς ἐνορίας μου δέν εἶναι ἰκανά νά ἐξοικονομήσουν καί ἐπαρκέσουν ταύτην μου τήν οἰκογένειαν μόνον ἀπό ἄρτον δύο μήνας διά τό ὀλιγάριθμον καί τήν ἐνδειαν τῶν ἐνοριτῶν καί συγχωρητῶν μου. Ὁ ἱερατικός χαρακτήρ καί αὐτή σχεδόν ἡ ἡλικία μου μέ ἐμποδίζει νά μετέλ-

ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ (Δραγουλάς). Ὁ ἐνοριακὸς ναὸς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου (ἐορτάζει στίς 24 Ἰουνίου).

θω ἔργον τι ἐμποδισμένον εἰς ἱερέα, δι' ὃ καὶ περιορίζομαι εἰς μόνα τὰ ἱερατικά χρέη· ἐκ τούτου κατήντησεν ἡ δυστυχὴς αὐτῆ οἰκογένειά μου νά πεινᾷ τό περισσότερον τῆς ἡμέρας στερουμένη τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου· νά μένη κατ' οἶκον διὰ τὴν ἐντροπὴν γυμνήν καὶ ἀνυπόδητος, ἐγὼ δέ νά στεροῦμαι τῆς ἱερατικῆς καθαριότητος καὶ εὐκοσμίας διὰ τὴν μεγίστην ταύτην ἔνδειαν. Ἀποσιωπῶ δέ τὰ περισσότερα, τὰ ὅποια ἀφίνω νά ἐννοηθοῦν.

Κατατριχόμενος λοιπὸν ὑπὸ τῆς σκληρᾶς πενίας καὶ μὴ δυνάμενος ποῦ νά εὔρω τὴν κούφωσιν τῶν δεινῶν μου καὶ τὴν θεραπείαν, καταφεύγω πρὸς τὴν Ἱεράν Σύνοδον καὶ δι' αὐτῆς ζητῶ τό ἔλεος τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως μας, τὴν μόνην μου παρηγορίαν εἰς τό νά εὐδοκήσῃ νά μοί χορηγηθῇ μικρά τις σύνταξις, διὰ τῆς ὁποίας νά ἐξοικονομήσω αὐτὴν τὴν ἀνήλικον

οικογένειάν μου από ἄρτον διότι ἂν ἀποτύχω τῆς αἰτήσεώς μου ταύτης, ἄς βεβαιωθῇ ἡ Ἱερά Σύνοδος ὅτι ὑπό ταύτης τῆς δυστυχίας θέλομεν γένει παρανάλωμα.

Διό καί αὐθις παρακαλῶ τό ἔλεος τῆς Α.Μ. διά τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Εὐέλπις ὅτι θέλω τύχει τῆς ταπεινῆς μου ταύτης αἰτήσεως καί δέν θέλει παραβλέψει ἄνθρωπον τοσοῦτον δυστυχοῦντα καί ἄξιον ἐλέους, ὑποσημειοῦμαι μέ ὄλον τό βαθύτατον σέβας.

τήν 16 Αὐγούστου 1837
ἐν Μαρπήσῃ τῆς Πάρου.

Ὁ ταπεινός δοῦλος τῆς
Ἰωάννης ἱερεὺς Συφάκης
Ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ
τήν 16 7βρίου 1837 ἐν Ἀθήναις

ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου
Θ. Φαρμακίδης
(Τ.Σ.)

2. Ἀρ. 420
ἐν Μαρπήσῃ Πάρου
τήν 11 Αὐγούστου 1837
Διεκπ. 206

Βασιλεῖον τῆς Ἑλλάδος
Ὁ Δήμαρχος Μαρπήσῃς

Πιστοποιεῖ

ὅτι ὁ Κύριος Ἰωάννης Συφάκης ἱερεὺς, σκευοφύλαξ, εἶναι κάτοικος καί ἐφημέριος ἐν ταῦτῳ τοῦ χωρίου Δραγουλᾶ τοῦ Δήμου Μαρπήσῃς, Δημότης δέ τοῦ αὐτοῦ Δήμου, ἐξ εὐγενῶν γονέων καταγόμενος. ὁ ἱερεὺς οὗτος, καί πρὶν, ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν ἀφ' ἧς ὥρας ἔλαβεν ἀξίως τό τῆς ἱερωσύνης χάρισμα, διάγει βίον ἀνεπίληπτον καί ἄμεμπτον ἐκπληρῶν ἀόκνως καί καθ' ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην τάξιν καί ἀκριβείαν τῆς Ἐκκλησίας τὰ Ἱερά του καθήκοντα· περιστοιχισμένος δέ ἀπό πολυάριθμον καί ἀνήλικον οἰκογένειαν καί ἐπομένως ἀπό χρέος ὑπέρογκον, κατήντησε, κακῇ τύχῃ, εἰς ἐσχάτην πενίαν καί ἀπορίαν, μὴ δυνάμενος νά ἐξοικονομῇ οὔτε τὰ πρὸς τό ζῆν ἀπολύτως ἀναγκαῖα, οὔτε τούς κατ' ἔτος νομίμους τόκους τοῦ χρέους του ν' ἀποδίδῃ πρὸς τούς δανειστάς του, τῆς ἰδιοκτησίας του οὔσης ὀλίγης καί τῶν τῆς ἐφημερίας του εἰσοδημάτων πάντη ἀσημάντων διά τε τό ὀλιγάριθμον καί τὴν ἔνδειαν τῶν συγχωρητῶν του, ὥστε μόλις ἐπαρκοῦν δι' ἐνός μηνός ἐξοικονόμησιν.

Διό δίδεται πρὸς αὐτόν κατ' αἴτησίν του τό παρόν ἐνδεικτικόν διά νά τῷ χρησιμεύσῃ ὅπου ἀνήκει.

ὁ Δήμαρχος
(Τ.Σ.) Ν. Βατιμπέλας

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ
τὴν 16 7βρίου 1837 ἐν Ἀθήναις

ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἱεραῆς Συνόδου
(Τ.Σ.) Θ. Φαρμακίδης

3. Ἀριθ. Πρωτ. 6142
Ἀριθ. Διεκ. 476
Ἐν Ἀθήναις
τὴν 16 7βρίου 1837

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν
κλ. Β. Γραμματεῖαν τῆς Ἐπικρατείας

Περὶ συντάξεως.

Προσβύτερός τις Ἰωάννης Σιφάκης ἐκ τοῦ χωρίου Δραγουλᾶ τοῦ κατὰ τὴν νῆσον Πάρον δήμου Μαρπήσεως διὰ τῆς, ἀπὸ 16 Αὐγούστου, πρὸς τὴν Σύνοδον ἀναφορᾶς του ἐκθέτων τὴν, εἰς ἣν εὐρίσκεται, ἐλεινήν κατάστασιν μετὰ τῆς οἰκογενείας του διὰ τὴν ἄκραν αὐτοῦ πενίαν, ζητεῖ σύνταξιν τινὰ εἰς ἐξοικονόμησίν του· εἰς ἀπόδειξιν δέ τῆς, περὶ ἧς ὁ λόγος, πενίας αὐτοῦ, ὑποβάλλει εἰς τὴν Σύνοδον καὶ πιστοποιητικὸν τοῦ Δημάρχου Μαρπήσεως ἔγγραφον. Ἡ Σύνοδος ὅθεν λαβοῦσα καὶ τοῦτο καὶ τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ εἰς σκέψιν καὶ θεωροῦσα τὴν δυστυχίαν αὐτοῦ τρανῶς ἀποδεδειγμένην, ἀποδεχομένη τὴν αἴτησίν του, κρίνει εὐλόγον νὰ συστήσῃ αὐτόν εἰς τὸ ἔλεος τῆς Α.Μ. καὶ ἐπομένως γνωμοδοτεῖ ὥστε νὰ χορηγηθῆται εἰς αὐτόν ἀπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου μηνιαία σύνταξις δραχμῶν 40 εἰς μικρὰν αὐτοῦ ἐξοικονόμησιν καὶ περίθαλψιν· ὑποβάλλεται δέ πρὸς τὴν Β(ασιλικήν) ταύτην Γραμματεῖαν καὶ ἡ ἀναφορὰ αὐτοῦ μετὰ τοῦ πιστοποιητικοῦ ἐγγράφου εἰς ἀντίγραφον παρακαλουμένην νὰ ἐνεργήσῃ τὰ περαιτέρω.

– ὁ Κυνουρίας Διονύσιος, πρόεδρος

† ὁ Ἀττικῆς Νεόφυτος † ὁ Σελλασίας Θεοδώρητος

ὁ Κυκλάδων Ἀνθίμος † ὁ Φωκίδος Νεόφυτος

ὁ Γραμματεὺς
(Τ.Σ.) Θ. Φαρμακίδης

Γιὰ τὴν ἀντιγραφή τῶν ἐγγράφων
ΣΙΜΟΣ ΜΙΑΤ. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ